

LRDIS

We know
books

Editor: Vasile Burlui

Redactor & Tehnoredactor: Paul Gorban

Coperta: Diana Morărașu

Bun de tipar: Livia Iacob

Pregătire de tipar: Cornel Dulceanu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

LAZĂR, FLORIN

Fețele oglinzii: roman pe două „voci” / Florin Lazăr. - Iași:
Cartea Românească Educațional, 2020.

ISBN 978-606-057-074-5

821.135.1

Orice reproducere, totală sau parțială, a
acestei lucrări și închirierea acestei cărți fără
acordul scris al editorului sunt strict interzise și
se pedepsesc conform Legii dreptului de autor.

Grupul Editorial Cartea Românească Educațional

Copyright © Editura Cartea Românească Educațional, Iași, 2020.

Adresa: IAȘI, Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 2 – 700124.

www.ecredu.ro

FLORIN LAZĂR

FEȚELE OGLINZII

roman pe două „voci”

Cartea Românească
EDUCAȚIONAL

Capitolul I

Partea I-a

Zgomotul strident al unei sticle, lovite cu violență, fărâmițată cu un sunet asurzitor, urmat de sunetul distinct, înfundat și puternic, asemeni unui corp greu de mobilier care se prăbușește, îl trezi dintr-un somn profund și sări în capul oaselor.

Privea buimăcit prin întunericul camerei încercând să înțeleagă ce se întâmplase.

Respirația era sacadată și pupilele se dilată, ca după un șoc puternic. Înghiți de câteva ori în sec și își simți gura foarte uscată.

Își plimbă ochii prin întunericul care îl înconjura ca un inamic nevăzut, în speranța că un detaliu anume va explica cele auzite. Observă, așa cum stătea în pat, uitându-se către fereastră, că, peste noapte, ninsese, (nu foarte mult, căci seara, când ajunsese la hotel, se lăsase deja un frig pătrunzător), deoarece pe pervaz se depusese un strat nou, proaspăt, de zăpadă.

Încercă să distingă lucrurile din cameră, *ale lui*, cele pe care el le așezase cu o seară înainte, dar

lumina, de un galben stins, aproape murdar, ca al unei caise putrezite, care pătrundea înauntru, de la singurul bec situat pe stâlpul din fața hotelului, nu făcea decât să creeze umbre ciudate ale lucrurilor (și singulare în proiecția lor), asemeni unei alte realități care se contura în jurul lui. Acesta a fost și primul gând, prima tresărire interioară a lui Alexandru Presecan: că totul nu mai rămăsese cum lăsase când se trântise în pat, obosit după drumul lung, de câteva ore bune, până în stațiunea montană unde, cu greu, după nenumărate telefoane, găsi o cameră. Simțea că ceva s-a rupt în mecanismul fluid al realității, în curgerea ei înceată și monotonă, că timpul s-a fărâmițat în miile de cioburi ireale, asemeni sticlei care îl trezise atât de brutal din somn.

Dar toate nu erau decât, probabil, senzații, străfulgerări neverosimile, ale unei minți pe jumătate adormite, scoase pentru un moment din ritmul obișnuit al vieții pe care de atâția ani îl asimilase, într-un proces firesc de autoapărare mentală. Întinse mâna, bătând înfrigurat, să ia ceasul de pe noptieră. Îi era imposibil să distingă ora. Limbile ceasului de mână păreau înghețate. Îl puse la ureche și auzi ticăitul încet, monoton, al mecanismului, pe care îl știa de ani de zile. Mergea. Nu se oprise.

Vru să se dea jos din pat să meargă spre geam, să poată vedea cât e ceasul dar frigul care se lăsase în cameră (căldura se opri undeva de cu seară după programul deja știut de toată lumea) îl țintui în pat, unde pătura, deși nu foarte groasă, îi oferea ceva căldură. Puse ceasul în buzunarul treningului gros care îi servea drept pijama (ce

bine că îl luase!) și se întinse, punând o mână sub cap și, privind geometria liniilor tavanului, se gândi ce are de făcut când va trebui să plece spre cabană unde aștepta Iulian. Nu era sigur dacă Iulian mai invitase pe cineva (nu-i spusese nimic în sensul acesta) sau era doar o invitație singulară, doar pentru el. Vocea lui îi răsuna și acum, după o lună de când îi telefonase:

- „Bătrâne”, deșteptareaaaa! Nici nu știi câte telefoane am dat ca să te găsec! Măi, da' greu mai ești de găsit! Ultimele vorbe le rostise cu năduful omului scăpat cu mare efort, dintr-o încercare grea și care, acum, când totul e bine, s-a mai liniștit.

Pentru început nu știa exact cu cine vorbește. Nu se prezentase vocea de la telefon și îi era greu să descifreze tonalitățile și timbrul vocal ale celui care-i vorbea. Deși i se păreau familiare expresiile folosite de bărbatul de la telefon, nu reușea să-i găsească, în memoria sa, un trup real, o imagine în carne și oase. Interlocutorul simți lucrul acesta din vocea sa ezitantă și din răspunsurile evazive și bâlbâite pe care le dădea:

- Tu știi cu cine vorbești, Alexandru?

- Sincer, nu, dar încerc să îmi dau seama, răspunse Alexandru destul de afabil, văzând că celălalt, de la capătul firului, îi spunea pe nume.

- Iulian, sunt, Iulian State, colegul tău de armată! „Lunetistul”, nu mai ții minte?

- Da, da acum da, cum să nu! Iartă-mă, nu ți-am recunoscut vocea. Nu am mai vorbit demult. Să tot fie trei ani, la nunta ta, așa cred.

- Da, așa e, sau cel puțin așa cred, nu știu sau, mai exact, nu mai vreau să știu. Despre ce timp ciudat și îndepărtat îmi vorbești, ce stranie lumină

este între *atunci* și *acum*! Cât de multe s-au schimbat înăuntrul meu!

- Adică? Ce s-a întâmplat? întrebă Alexandru simțind din tonul grav al vocii lui că o umbră densă, grea, îl învăluia.

- Acum doi ani s-a prăpădit tata. Mi se întunecă sufletul ori de câte ori mă gândesc la asta, la cauza morții lui. El, pe care nu l-am văzut niciodată bolnav, așa, serios, să-l „zdrobească” într-o clipă „absurditatea” unei zile? Și Iulian se opri, auzindu-se doar respirația lui sacadată.

- Ce s-a întâmplat?

- A plecat la două dimineața, să stea la coadă, ca să fie primul când va sosi laptele.

Vorbise de cu seară cu nea` Pandelescu, vecinul lui, să se întâlnească acolo, la magazin. Tata stătea la etajul 4. A luat laptele și s-a întors acasă. Apoi, pe la 7:30, a văzut pe geam că vine mașina de „Pâine”. A înșfăcat plasa și a ieșit pe holul blocului. A deschis ușa liftului și... a pășit exact când se întrerupea curentul! A căzut cu liftul în gol 4 etaje! M-a sunat mama să îmi spună. Am crezut că înnebunesc pe loc. „Nu vă puteți închipui ce leziuni avea, mai ales la cap”, i-a spus medicul legist mamei! Nu voi uita asta niciodată, Alexandru! Mă înțelegeți? Frază aceasta mi s-a întipărit ca un cui sfredelitor în cap. A fost singura dată în viață când mi-a părut rău că am predat armamentul la liberare!

- Îmi pare foarte rău! Iarta-mă, nu am știut! De ce nu mi-ai dat un telefon să vin, să vorbim?

- Nu mai vroiam să vorbesc cu nimeni! Nu mai puteam. Aș fi vrut să pot plânge dar nici asta nu mai eram în stare. Erau acele lacrimi care nu mai cad pe pământ, ci direct în suflet, parcă așa

spunea Balzac. Nu pierdusem *ceva*, pentru care să sufăr, să strig, să urlu, ci pierdusem *totul*.

- Doamne, Dumnezeuule, exclamă Alexandru, dacă ai știi ce rău îmi pare!

- Lângă noi, la apartamentul 45, reluă Iulian, stătea o familie tânără, de abia se mutase, ea era pontatoare la o întreprindere, el magazioner, la aceeași instituție. Mama era acasă, nu a mai ieșit de atunci, de când cu moartea tatii, din casa, de frică, de oroarea de a mai vedea liftul acela, nu știu, cert e că trăia cu ce îi mai aduceam eu sau vecinii. Se topise pe picioare, Acea zi de iarnă, 1986, era una „obișnuită”, fără gaz și lumină. Auzise strigăte pe coridor și a crăpat ușa să vadă ce se întâmplă. Vecina ei alearga disperată din ușă în ușă cu o crăticioară cu mâncare în mână, întrebând dacă are cineva un aragaz de voiaj căci nu avea cum încălzi mâncarea copilășului de un an și ceva. Mama a izbucnit în plîns, văzând disperarea femeii. „Nu-i pot uita privirea”, îmi spunea mama.

După o săptămână a aflat că a murit copilășul, făcuse dublă pneumonie. De disperare, tatăl copilului a mers băut la serviciu și a acuzat „regimul” de moartea fețiței lui. L-au arestat imediat. Pe soția lui au dus-o la spital. Înnebunise. Își legase de trupul ei o păpușă de cârpă, probabil fusese a fețiței moarte, „ca să-i fie cald”, zicea femeia, și umbla, aproape dezbracată pe afară cerând de mâncare pentru „copilășul” ei. Îmi povestea mama că oamenii o botezaseră „Norica”, de la numele pe care-l pronunța atunci când își „întreba” păpușa din brațe: „Norica, mama, dormi? Ți-e foame?”.

Dar gata! Nu mai pot să vorbesc despre asta.

Simt că îneebunesc și eu. Poate așa ar fi mai bine, așa uita.

- Mama, cum e? întrebă Alexandru, încercând să mute discuția într-o altă zonă.

- S-a stins la 6 luni după tata - ajunsese o umbră - trăia demult în lumea umbrelor din mintea ei, din sufletul ei. Anul trecut m-am despărțit de Amalia. Îi înțeleg gestul de a fi cerut divorțul, nu mai eram eu, devenisem recalcitrant, „urâcios”, așa cum spunea ea, mă închideam în mine, în iureșul din sufletul meu și trăiam acolo. A trebuit să plec din apartamentul pe care i-l luaseră ai ei, atunci când ne-am căsătorit și acum stau într-o locuință de serviciu, o cabană silvică (am uitat să-ți spun că sunt inginer silvic) cu un coleg care e și el divorțat. Acum e plecat la părinții lui.

- Îmi pare rău! Dar tu știi mai bine cum trebuia să procedezi!

- Da, așa a fost cel mai bine, căci o distrugem și pe ea și nu avea nicio vină. A îndurat și ea destul din partea părinților ei și nu merita să o mai necăjesc și eu. Iartă-mă că te-am încărcat cu poveștile mele dar ție simt că pot să îți spun orice, așa ca în armată când povesteam de toate, vrute și nevrute. Vreau să ne vedem, să îți cer un sfat. Nu știi ce să fac dar simt că trebuie să fac ceva. Uite, azi e 1 noiembrie, mă duc la ai mei la mormant, să le aprind o lumânare și să le „cer” și lor sfatul dar vreau să vorbim și noi. Ai fost întodeauna spijinul meu la nevoie. Contez și acum pe sfatul tău, ca întotdeauna.

- Iulian, ce mi-ai povestit mi-a adus aminte de bunicul meu, de casa lui, în care mergeam de fiecare dată, în vacanță. În camera din fața, așa cum se spune

la țară, pe lângă lada de zestre, o masă mare pe care era un ștergar curat și frumos cusut, avea pe perete o oglindă nu foarte mare, în care îmi plăcea să mă uit de fiecare dată și să observ în ea pe cei care se mișcau prin cameră, vorbeau sau mâncau. Odată, bunicul m-a luat deoparte și mi-a spus (așa, pe limba mea) că acea oglindă e *magică* și că, de fapt, ceea ce văd eu nu e singura realitate, ci mai există alta, cea din spatele oglinzii. Am rămas uimit.

- Vrei să vezi, m-a întreat?

- Da, sigur, i-am răspuns repede. Eram numai noi în casă. A mers la oglindă, a dat-o jos și a întors-o. Pe spatele ei erau prinse patru fotografii cu biserici și mănăstiri din București, dărâmate anii trecuți ca să facă loc Casei Poporului. Le adusese un preot, fost coleg de al lui, când a trecut pe la el. Erau lipite în așa fel încât, dacă întorceai oglinda, aveai imaginea realității *palpabile*, de zi cu zi, iar dacă o puneai înapoi pe perete, așa cum a fost înainte, apărea din nou camera („realitatea luminoasă”, care o *ascundea pe cealaltă*) în care stăteam noi.

- Alexandru, spuse Iulian cu uimirea unei revelații totale, dacă așa întoarce și eu oglinda și s-ar vedea realitatea *reală*. Ce zici?

- Iulian, important nu este ce spun eu, ci întrebarea e cine (sau ce) te oprește să nu o faci?

- Mulțumesc. Am să țin minte vorbele acestea și le discutăm când vii. Ce zici, poți să vii?

- Când? întrebă Alexandru.

- Cât mai repede... Tu când iei vacanță?

- Dar de unde știi că sunt în învățământ? Îl întrebă Alexandru.

- Păi cum crezi că am dat de tine? M-am întâlnit întâmplător cu Alin Grebe, cred că ți-l amin- teș-

ti, bucătarul nostru, care a venit aici în oraș în-tr-un schimb de experiență la nu știu ce restaurant și am stat la taclale. Iar când l-am întrebat dacă știe ce mai faci, pe unde ești, mi-a spus (nu știu de unde știa) că esti profesor undeva la țară. Te pomenești că te tragi la „moșie” și te apuci de agricultură? încercă Iulian să glumească, schimbând timbrul grav.

- Nu, nici vorbă! Sunt doar suplinitor! Nu cred ca aş face față la viața de aici! Cam într-o lună iau vacanță și te anunț când pornesc spre tine! Lasă-mi numărul de telefon!

- Noteaza! 160.436. E Centrala Direcției. Suni acolo și ceri să îți facă legătura la cabana „Stejarul”. Aștept să mă suni când iei vacanța. Eu lucrez până după-masă, pe la 5, apoi mă duc să mănânc ceva la cantina noastră și seara, pe la 7, sunt înapoi aici. Dacă nu mă găsești, lasă vorbă la Direcție că vii, ziua și ora, și ei îmi spun! Auzi, Alex, ți-am trimis pachetul cu ce m-ai rugat atunci, la nuntă? L-ai primit?

- Nu! O să mă duc la poștă să întreb! Știi cum sunt ăștia! Dacă vor vin, dacă nu... Trebuie să te rogi de ei să vină, să le dai și tu ceva. Când l-ai trimis?

- Săptămâna trecută, marți, l-am pus la poștă! Ziceau ca în 4, maxim 5 zile ajunge la tine! Să știi ca e o minunăție ce ți-am trimis. Am făcut rost de ea de la un văr de-al meu de „afară”. Acum chiar nu mai ai motiv să nu scrii ce îți dorești.

- Ești nemaipomenit! Mulțumesc mult! Îmi pare nespuse de rău pentru tot. Cum termin aici, vin să ne vedem.

- Hai că te aștept! Lasă, ce a fost a trecut. Vedem ce e de făcut de acum înainte. Dacă pot și

are drum înspre oraș, ți-l trimit pe șoferul care mă aduce aici zi de zi, pe Ion Dâmbu, pădurar la noi la Direcție, să te aducă înapoi. E un șofer bun și știe drumul cel mai bine.

- Bine, spuse Alexandru. Să ne vedem cu bine!

Acum, când se afla în camera de hotel, așteptând să se facă ziuă și să poată pleca spre cabană, unde avea loc întâlnirea la care ținea atât de mult Iulian și la care insistase să vină, își amintea de „Lunetistul”. Sigur că porecla nu i se potrivea ca o „mănușă”. Nu avea caracteristicile unui real lunetist dar, datorită poveștii care-l consacrase în ochii celorlalți ca un bun „țintaș” chiar și fără voie, porecla i se lipise de numele lui. Așa rămăsese în amintirea lor, a batalionului de transmisiuni, unde timp de un an, împărțiseră totul: de la mâncare, la fișe de lucru cu alfabetul Morse, la întâmplările de acasă pe care și le povestiseră stând pe valiza de lemn, în lungile și friguroasele dormitoare comune, așa cum numai singurătățile unor soldați „pufani”, „boboci”, pot „îmblânzi” realitatea abrutizantă în care se aflau. Da, Iulian scăpase ca prin urechile acului de batalion disciplinar sau poate și mai rau, de pușcărie, unde era să ajungă de mai multe ori din cauza spiritului său nonconformist, neobedient, care nu înghițea, pe nemestecate, toate „găluștile” ideologice, așa cum le numea el în discuțiile lor private, din ziarele de propagandă pe care trebuia să le parcurgă în cadrul orelor de informare politică. O întâmplare a rămas însă foarte vie în mintea lui Alexandru, dar, mai exact, nu întâmplarea în sine îl marcaseră, cât consecințele ei.

Își amintea perfect, ca într-o derulare caleidoscopică, ce își avea ritmul ei propriu, asemeni unei

ființe vii ce se mișca liberă prin mintea lui, cea după-amiază de vară, când, după ore de exerciții la sala de clasă, unde repetaseră până la epuizare alfabetul Morse, fără pauze, căci urmau să plece într-o aplicație, așadar, în acea căldura toropitoare de august, Iulian se ridicase brusc, răsturnând scaunul, lovi cu pumnul masa unde stăteau aparatele Morse, trase de cablul prin care căștile erau legate de mufa aparatului la care lucra, își smulse căștile de pe urechi cu un gest violent și le arunca în față, înspre tabla plină cu liniuțe și puncte, lăsate de locotenentul major pentru a le repeta. Nu a rostit niciun cuvânt, doar respirația sa, asemeni unui oftat prelung, șuierător, străbătu aerul clasei. Înăuntru nu erau decât patru inși (Alin Grebe, bucătarul, Sorin Vlaicu, unul dintre cei mai buni transmisioniști, Vlad Dolha, chitaristul batalionului și Alexadru Presecan). Nimeni nu prevăzuse traiectoria ciudată a căștilor însă toți auziseră „țipătul” strident al sticlei sparte în bucăți mari care se fărâmițară în zeci de bucăți mai mici, la contactul cu cimentul sălii de clasă și apoi bufnitura ramei de lemn a tabloului care se crăpase în două părți mari, când, la șocul întâlnirii cu partea metalică a căștilor, se desprinsese din cui și căzu liniar cu peretele.

Agățătoarea rămase atârnată în cuiul stinger din perete și se mișca asemeni unei pendule care măsoara un timp necunosut, ireal. Au înmărmurit cu totii. Era tabloul Neprețuitului, cel „într-o ureche”, luat din profil, al „Străjerului” neobosit, al „Soldatului Neadormit”, rămas acolo de cine știe când și din care zâmbea cu o privire enigmatică și melancolică, „îmbrățișându-ne”,

strâns, pe toți. Priveau năuciiți la locul rămas acum gol, din spatele tabloului, unde vedeau peretele crăpat, murdar și plin, pe alocuri, de igrasie și pânze de paianjeni. Li se părea că *tocmai de aceea* fusese pus acolo tabloul ca să acopere mizeria din spatele imaginii luminoase care iradia din chipul împietrit în timp a celui din poză.

Ce însemna asta dacă, din întâmplare, intra unul dintre ofițerii de serviciu în încăpere chiar atunci, era ușor de prevăzut ca impact vizual: tabloul lui „El Lider Maximo” spart în bucăți mici, rama tabloului ruptă în două, poza sifonată. Însă inimaginabile, ca desfășurare ulterioară, erau consecințele gestului în destinul lui Iulian. Toată familia, nu numai el, avea să sufere umilințe, șicane, anchete, pușcărie sau... În panica creată, primul care s-a dezmeticit a fost Alexandru. De fapt, nu gestul în sine îl trezi brusc, ca dintr-o toropeală nefirească, ci sunetul, aproape neverosimil al sticlei sparte.

Părea că între poză și sticlă se crease o presiune imensă, o tensiune a aerului, un soi de vid, ca înăuntru unui bec și, odată eliberată acea forță distructivă prin lovire, sticla se răspândi în mici bucăți, abia vizibile. Atunci, în acel moment al „deșteptării”, i-a venit o idee „genială” pe care o împărtăși celorlalți: pe hol, la parter, se afla un tablou cu flori, sau așa ceva, care avea cam aceeași mărime cu tabloul spart, de la care trebuia luată sticla și înlocuită. Bineinteles că sticla nu avea mărimea perfectă, dar nu asta conta acum, ci să acopere mare parte a tabloului. Rămăsese doar un deget neacoperită însă trebuia să te uiți foarte atent, contemplativ chiar, la tablou, ca să se ob-